

เือน 3 หน้า 4

คัดจาก www.isangate.com

เือน 3 หน้า 4 เป็นคำสอนของคนโบราณอีสาน ได้อบรมสั่งสอนให้ลูกหลานได้ประพฤติปฏิบัติ เพื่อความเป็นอยู่ที่สะอาด สุขภาพอนามัยที่ดี ผู้ใดนำไปประพฤติปฏิบัติ ครอบครัวก็จะอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งปราชญ์โบราณท่านได้สอนเป็นคำกลอนดังนี้

เือน 1 นั้นได้แก่ เือนครว ของในครวให้เรียบบร้อยบายเมี้ยนแจบจม อย่าประสมประเสบ่วงจงไพหม้อ ให้มีทอเก็บถ้วยสวติมิติใส่ อย่าสูกเก็บไขวไวดูได้บงาม ชามหรือหม้อเกลือไหปลาแดก หม้อแตกและบ่วงซ้อนบายได้ให้หม้อมือ อย่าให้ตำป้อๆ ถ้วยบ่วงเป็นกะหลิน เวลากินอาหารโรคลิไหลลงท้องของแนวไซในครวให้เกลี้ยงหมื่น อย่าให้ปลาแดกจั้นแมงวันลิแตกวันมาขี้ใส่ครว อย่าให้หมาไก่กัวเข้าอยู่เือนไฟ ถิกหาหมาจิงไฮลิคาบไหเลียซ้อน อย่าให้หนอนไปคัวแมงวันเข้าคัว รักษาครวให้เรียบบร้อยดูละห้อยสูงทาง อย่าให้มีกระดูกก้างค้างอยู่ในครว คนลิหัวขวนนางว่าบ่เคยบายเมี้ยน เขาต้องเพียรปัดแพ้วเือนครวอย่าให้เก่า เป็นดั่งคำเพิ่นว่า เบ็งวัดให้เบ็งฐานเบ็งบ้านให้เบ็งครวหากว่าครวสะอาดแล้ว ไผก็ย่องว่าดี

เือน 2 นั้นได้แก่ เือนนอน ทั้งแพรหมอนเสื้อเตียงเพียงพืน อย่าให้เือนเอาจั้นหมองมัวลัวขี้ฝุ่น เขาต้องปุนกวาดแพ้วทั้งพืนนอกใน ให้เจ้าปัดหาดไว้เกลี้ยงหมื่นงามตา ทั้งแจฝานอกในไสเกลี้ยง เดียงหมอนมุ้งสนานนอนฟูกเสื้อ เสื้อและผ้าบายเมี้ยนคล่องมือ ให้เจ้าเฮ็ดคู่มือปัดกวาดเือนนอน ตอนกลางคืนให้แต่งแปลงหมอนมุ้ง อย่าให้ผัวเฮาย่งยามแลงแต่งบ่อน นอนตื่นแล้วบายเมี้ยนเซ็ดดู โต๊ะตั้งต้อยให้ไขวเกะกะ อย่าให้ของเฮาชะทัวเือนเบียดง ให้เจ้าจ้งใจเมี้ยนเือนนอนให้สง่า สะอาดหุสะอาดตาหาอันใดกะได้ เวลาหยาจะฮู้เวลาดูกะโกไเป็นน่านงนอน จ้อและแคงม้อนอย่าให้กิดขวางเือน บุง เบียน เิง ตาทอ บอเมี้ยนอย่าลี้ได้เอาลีนไปวางเทิงหัวบ่อน ผัวลีนอนบได้ลิสุนขึ้นหยั่งคินของตำพืนอย่าไปพาดเทิงหัว มันลิผิดครองคูบ่แมนแนวเต้เจ้า ให้เจ้าเอาใจเมี้ยนจัดเือนนอนให้เป็นบ่อน จ้งลีนอนฮอดจ้งสิแลงฮอดเข้าคั้นเจ้าแต่งดี

เือน 3 นั้นได้แก่ เือนกาย ให้มีความสะอาดอย่าลี้บ้านมโตน คนลิเห็นผางฮ้ายเือนกายน้องฮัว รักษากายให้กุ่มกายหุ้มห่อแพร เสื้อกะอย่าลี้แก่ปะปล่อยไว้หลาย ให้รักษาเือนกายอย่าให้เือนเฮาฮ้าง ให้เจ้าปุนปองล้างเือนกายให้สะอาด ให้มันสวอยดูเรื่อยดูได้ส่วยาม ให้เจ้าหมั่นอาบน้ำชำระตนโต หัวของนางให้หมั่นสระสร้งน้ำ ให้มันงามเหลือล้ำดำตืออยู่คือเก่า ผมให้งามฮอดเฒ่าทวีเรื่อยอย่าเฮา อย่าว่าเป็นผู้เฒ่าชายขาดมิผัว ปะให้

หัวแดงหยองกะบงามเต้เจ้า ว่าโตมิผัวแล้วบ่สระหัวจักเถื่อ เกิดขี้คร้านนุ่งเสื้อแนวนี้บ่ดี ครั้นพิถีพิถันไว้รักษากายให้โก้คล่อง ผัวกะมองอยู่เรื่อยเห็นหน้ากะว่างาม เือน 3 นี้ นารีควธำ ธรรม 3 ข้อนี้ จำไว้อย่าหลง

หน้า 4 นั้นให้หมั่นเพียรทำ คำสอนเ้าฮอนเต้อเจ้า

หน้า 1 นั้นแมน น้ำอบสระศรี อย่าให้มีทางฮืดให้หมั่นหามาไว้ เมื่อเวลาเฮาใช้สระลี้ล้างส่วย อย่าให้มยขาดแห้งอย่าให้แอ่งขาดเกลี้ยง เมืองบ้านลิกล่าวขวัญ

หน้า 2 นั้นแมน น้ำดื่มเฮากิน ขอให้ยนิทาใส่เดิมเดิมไว้ รักษาไห หรือหม้อ ถัง ออม อุแอ่ง อย่าให้แมงง้องแง้งลงเล่นแอ่งกิน ขัดให้เกลี้ยงอย่าให้เกิดมิโคล ดูให้ใสซอนแลนแอ่งกินดูเกลี้ยง อย่าให้มีกะหลินเหมียงสนิมโคลได้กั้นแอ่ง อย่าให้น้ำขอดแห้งแลงเข้าให้เกือยขน กั้นแอ่งน้ำอย่าให้เกิดมิมม อย่าให้มีแนวจมอยู่เนาในน้ำ อย่าให้ไผเอาข้าว ของไปหว่านใส่ บาดมันไซพูขึ้นลึปานน้ำฮากหมา ให้รักษาแอ่งน้ำยามตีมอย่ามิมมิตคืออยากกินยามได้ก็เล่าตักกินได้ มีแขกไปไทยค้าคนมาเช่าแหวกก็ได้แวลใส่ได้เอาน้ำรับรอง

หน้า 3 นั้นได้แก่ น้ำเต้าปูน ผู้ที่เป็นแม่เือนน้ำให้เหล้าหามาพร้อม ให้คอยดอมเต้อเหล่า หาปูนใส่กระบอก อย่าให้ชอกขาดแห้งหาไว้ใส่ช้น พั้นพลูพร้อมพั้นยาไว้ถ้าที่ พั้นดึๆ ให้เรียบบร้อยคอยด้อมแขกคน

หน้า 4 นั้นแมน น้ำกั้นอมฤต คือน้ำจิดน้ำใจแห่งนางหนูน้อย ให้เจ้าคอยหาน้ำใจใสแจ่ม เพียงดั่งน้ำเต้าแก้วใสแล้วบ่ขุ่นมัว อย่าให้มีหมองมัว ผัวว่าอย่าโกรธา รักษาหัวใจคืออย่าให้มีแข็งกระด้าง ขอให้นางคานน้อยใจคืออยู่อ่องต่อง คือดั่งน้ำหมากรั่วบ่มีเปื้อนแปดตม อย่าให้มีค้ำขมต่อไฟพอน้อย อย่าได้คอยหาช้ององฮ้อยแง เคียดขอล้อแ่งแหลแนวนี้บ่ดี คั้นเฮ็ดได้จ้งลี้ลี้มีแต่ความสุข ผัวกะสุขเมียงกะสุขลี้ค้อยมีเงินล้าน ผัวกะหวานเมียงกะอ้อยออยกันเข้าบ่อน เมียงกะนอนอยู่ใกล้ผัวได้ฝางพา ขอให้นางคานเหล่าทำตามโบราณเก่า จ้งลิมี่ขึ้นได้ความฮ้อบ่แลนเถิง

ถ้าผู้ใดนำไปประพฤติปฏิบัติจักมีชีวิตที่รุ่งเรือง แม้ ว่าบางสิ่งจะพ้นสมัยไปแล้วแต่เรายังสามารถประยุกต์นำมาใช้ได้เสมอ อย่าเพิ่งไปคิดว่านี่เป็นของโบราณไม่เห็นจะต่องไปตกหาน้ำหรือเตรียมเต้าปูนกินหมากแต่อย่างใด เราก็ยังสามารถประยุกต์ของใหม่ให้รับกับคำสอนของเก่าได้อยู่มิใช่หรือ?

